

BESMELE'İN TEFSİRİ

“ Bismillahirrahmanirrahim” (Bism)deki bâ, gizli bir 'ebtediu" (başlıyorum) veya akrau' (okuyorum) fi'iline bağlıdır. Allah'tan yardım dileyerek başlıyorum veya okuyorum yahut Allah adına okuyorum, demektir.

İsm yükseklik anlamındaki *sümüvv'*den gelir. Baş harekesiz olduğu için başına bir hemze getirilerek "ism" şekline sokulmuştur. Varlıklara ad olan sözcüğe

ism

denir.

“*Güvenilir Ruh*” un, Hz. Muhammed'in kalbine düşürdüğü vahiy olan Kur'ân'ın her sûresi besmele ile başlar. Bismelenin vahiy ile ilişkisi daha ilk andan belli olur. Vahiy, “*Yaratan Rabbinin adıyla oku*”

şeklinde başlamıştır. Bu bağlamda besmele şu anlamı ifade eder: Ey Muhammed, çok merhametli Allah'ın adıyla oku. Bu söz senin sözün değil, Rabbinin mesajıdır. Sen bu sözü kendi adına değil, Allah adına söylü-yorsun, Allah adına bu mesajı insanlara duyuruyorsun.

Besmeledeki *Rahmân* ve *Rahîm* adlarına gelince: Bunlar, "rahime" fi'linden ya-pılmış, abartı bildiren iki sıfat-isimdir. Rahmet, kalbdeki acıma duygusudur. Bu duygu, sahibini lütuf ve ihsâna sevk eder. *Rahmân*'daki mübâlâğa (abartı), *Rahîm*'-dekinden daha fazladır. Bundan dolayı Allah'tan başkasına *Rahmân* adı verilmez, fakat *Rahîm* adı verilebilir. Nitekim Hz. Peygamber: (s.a.v.):

"Mü'minlere şefkatli, rahîmdir"⁽¹⁾ şekl-inde tavsîf edilmiştir.

Rahmân'ın, tam anlamıyla Türkçe karşılığı yoktur. Çok merhamet eden; rahmeti her şeyi kuşatan, iyiliği her şeye yaygın sözleriyle tefsir edilebilir. *Rahmân*'ın rahmeti, ezeli rahmettir. Bu bakımdan bu rahmet, iyiyi de, kötüyü de; mü'mini de, kâfiri de kapsar. Varlıkların hepsi, zarurî olarak bu rahmetten faydalanıp varlık sahnesine çık-mışlardır.

Rahîm de çok merhametli demektir. Fakat bu rahmet, varlıkların başlangıcından çok neticelerine, yani âhirete ilişkindir. Bundan dolayı Allah, dünyanın *Rahmânı*, âhire-tin *Rahîmidir*. Yani O'nun ihsanı, dünyada mü'minlere de kâfirlere de yaygındır. Âhi-rette ise yalnız mü'minlere mahsustur. [\[1\]](#)

BESMELE'İN TEFSİRİ

Çarşamba, 07 Temmuz 2021 00:00

lütfeder. Rahimliğinin rahmeti ile dir ki iyiler mükâfât, kötüler cezâ görür. Demek ki Rahim adının içeriğinde Allah'ın adâlet ve cezâsı, mükâfât ve mücâzâtı vardır. Bunun için "Rahmân, bütün mahlûkatı rahmetiyle yaratıp besleyen; Rahim, âhirette mü'minlere lütfuyla cennet, kâfirlere de adaletiyle azâp edendir" diye tefsir edilmiştir.

Berâ'eh Sûresi hariç, bütün sûrelerin başında "Besmele" yazılıdır. Her işe olduğu gibi Kur'ân sûrelerini okumaya da Rahmân ve Rahim Allah'ın adı anılarak başlanır, başarı için O'nun yardımına güven belirtilir.

[1] .Tevbe Sûresi: 128; Ahzâb Sûresi: 43.

[2] .Râgıb el-İsfahânî, Müfredât, s. 191 - 192